

de Foranstaltninger, der ere trufne for at støtte disse Næringsveie. Det er ingenlunde min Mening, at Folkehøjskolen skulde slippe for, hvad jeg regner for dens oprindelige Program, Paavirkning af den sædelige Villie og et Forsøg paa at udvikle Personligheden; men det er naturligt, at i samme Grad, som hele den almindelige Undervisning bliver bedre, saa at der kan anvendes mindre Tid paa den almindelige Folkehøjskole for at bøde paa Manglerne fra Almuestolerne, jo mere kan der ogsaa tages op af den faglige Undervisning, og i samme Grad vilde allerede Folkehøjskolerne blive bedre stikede til at forberede Eleverne til Landbrugsstolerne. Men medens jeg nu gjør opmærksom derpaa, vil jeg gjerne dertil føie, at i samme Grad som den faglige naturvidenskabelige Undervisning gaar frem, i samme Grad maa Skolerne blive kostbarere, der vil kræves bedre uddannede Lærere og et større Undervisningsapparat. En Undervisning i Naturkundskab og Naturhistorie uden et godt Undervisningsapparat svæver saa godt som i Luften, og er man saa heldig at have faaet samlet et godt Undervisningsapparat, vil det næste Spørgsmaal blive: hvorfra faar man passende Lokaler til at stille det op i? Jeg kan der tale af egen Erfaring; vi have væsentlig ved Benner's Hjælp, faaet samlet en meget betydelig naturhistorisk Samling, men vi have kun et meget lille Bærelse af opstille den i, medens vi gjerne kunde trænge til en hel Sal dertil. Det vil gaa alle de andre Skoler saaledes, at i samme Grad som de gaa frem i faglig Retning — og jeg skulde tage meget feil, hvis ikke dette Things fleste Medlemmer vilde ønske, at denne Udvikling maatte fortsættes — i samme Grad vil Savnet ikke alene af Undervisningsapparater, men ogsaa af passende Rum til at opstille disse i gjøre sig stærkere og stærkere gjældende. Det er Noget, som er bitterligt, at man har anvendt store Pengemidler til at forsyne de tekniske Skoler omkring i Byerne med passende Bygninger. Paa det Finantsforflag, der foreligger for 1890—91, er der foreslaaet et Beløb af ikke mindre end 71,500 Kr. dertil og af Betænkningen kan jeg se, at der yderligere vil blive Tale om 37,300 Kr. til Bygninger for disse Skoler. Det er tilfammen 108,800 Kr., som blot i et Finantsaar ville blive anvendte, for at de Skoler, der særlig ere beregnede til Kjøbstads- haandværkere, kunne faae bedre Lokaler. Samtidig dermed er der fra Offentlighedens Side Intet gjort for at støtte de mange Skoler paa Landet, saa at de kunde faae bedre Lokaler. Maaffe jeg maa gjøre den

Bemærkning, at der i de senere Aar ikke saa sjældent har været Sygdomme paa nogle af Folkehøjskolerne og Landbrugsstolerne, som har nødt dem til at standse deres Undervisning. Jeg kan ikke tro Andet, end at det i alt Fald i enkelte Tilfælde kan hænge sammen med, at Lokalerne have været for jnævre, ikke alene Skolelokalerne, men ogsaa de, hvori de unge Mennesker tilbringe Natten, saa at man ligefrem af hygieiniske Hensyn har god Grund til at anvende en Sum til at støtte disse Skoler, at de kunne faae bedre Lokaler. Dersom der aarlig blev anvendt en lignende Sum af 100,000 Kr. til Støtte for, at Skolerne paa Landet kunne faae lignende bedre Lokaler som dem, Skolerne i Byerne have faaet, vilde der kunne udrettes overmaade Meget. Men rent affet derfra kan jeg blot staa stille ved dette, at Skolerne's Udvikling gaar i Retning af, at de mere og mere tage den naturvidenskabelige Uddannelse op og derved blive bedre stikede til at forberede Eleverne til i den korte Tid at faae et virkeligt Udbytte af deres Ophold paa Landbrugsstolen, og jeg mener deraf at kunne slutte, at disse Skoler vilde trænge til en mere regelmæssig og ogsaa rundeligere Understøttelse end den, de hidtil have faaet. Det er dette, Folkehøjskolerne's Forhold til den særlige Landbrugsundervisning, den faglige Undervisning i Landbruget, som jeg har ment, der var Grund til at fremdrage i nærværende Sammenhæng, og det er fra dette Standpunkt, jeg paa det Bedste vil anbefale det Lovforslag, der fra Folkethinget er kommet herover, til videre Fremme.

Mænen: Efter de Udtalelser, vi nu hørte, skjønner jeg ikke rettere, end at vi i og for sig kunne behandle det Forslag om Statstilskud til Statshøjskolerne, der nu foreligger, ganske uafhængig af Spørgsmaalet om Landbrugsstolerne. Det er jo formelt stillet selvstændigt; thi som det var indbragt i det andet Thing, var det udtrykkelig sagt i § 6, at denne Lov skulde træde i Kraft samtidig med Loven om Landbohøjskolen og Landbrugsstolerne; men denne Bestemmelse er udfalden, saaledes at det nu staaer formelt selvstændigt, og jeg skjønner heller ikke rettere, end at naar som det blev fremhævet, Folkehøjskolen vil hævde sin berettigede Plads, selv om vi faae nok saa mange Landbrugsstoler, vil der ingen Grund være til at frygte for, at Folkehøjskolen skulde bortfalde, fordi vi fik Landbrugsstolerne, og det er egentlig det Argument, som, saavidt jeg har forstaaet, hovedsagelig skulde føre til, at man skulde give Folkehøjskolerne Tilskud, da man ellers risi-